

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

**BAREVNÁ SYMBOLIKA V POVÍDKÁCH
EDGARA ALLANA POEA**

(Diplomová práce)

2010

Marie Brabcová

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Katedra anglistiky a amerikanistiky

BAREVNÁ SYMBOLIKA V POVÍDKÁCH

EDGARA ALLANA POEA

Bakalářská diplomová práce

Studijní program: Angličtina se zaměřením na aplikovanou ekonomii

Vedoucí práce: PhDr. Matthew Sweney

Autor: Marie Brabcová

Olomouc 2010

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Olomouci dne .....

Podpis .....

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Mgr. Aleně Kolářové, konzultantce mé diplomové práce, která mi pomáhala při vzniku této práce a směřovala mé úsilí správným směrem.

Seznam zkratk

DAGP = Dobrodružství A.G. Pyma, Edgar Allan Poe

JAK = „Jáma a Kyvadlo“, Edgar Allan Poe, *Jáma a kyvadlo a jiné povídky*

MTZ = „Metzengerstein“, Edgar Allan Poe, *Jáma a kyvadlo a jiné povídky*

PDM = „Pád do Malströmu“, Edgar Allan Poe, *Jáma a kyvadlo a jiné povídky*

RNL = „Rukopis nalezený v lahvi“, Edgar Allan Poe, *Jáma a kyvadlo a jiné povídky*

ZB = „Zlatý brouk“, Edgar Allan Poe, *Jáma a kyvadlo a jiné povídky*

ZDU = „Zánik domu Usherů“, Edgar Allan Poe, *Jáma a kyvadlo a jiné povídky*

OBSAH

OBSAH	6
1. ÚVOD	7
2. BIOGRAFIE	11
3. BARVY V DÍLE EDGARA ALLAN POEA	14
3.1. Černá	17
3.2. Bílá a šedá.....	22
3.3. Červená.....	24
3.4. Zlatá a žlutá	28
4. SYMBOLIKA BAREV V POVÍDCE „MASKA RUDÉ SMRTI“	30
5. ZÁVĚR	39
6. RESUMÉ	41
ANOTACE	45
PŘÍLOHY	46
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	50

1. Úvod

V této bakalářské práci jsem se rozhodla zabývat symbolikou barev přítomnou v díle amerického spisovatele Edgara Allana Poea. Poe se stal velmi známým díky svým hororově laděným povídkám, ze kterých mě zaujala především povídka „Maska rudé smrti“. V této povídce jsou barvy výrazným prvkem symboliky při popisu prvků pokojů a vybrala jsem si ji jako hlavní povídku pro podrobný rozbor.

Význam barev není jednoznačný a je ovlivněn mnoha faktory. Výrazné rozdíly ve vnímání barev můžeme rozpoznat v kulturách různých národů. Barevné preference dané skupiny lidí se liší dle jejich příslušnosti k určité komunitě s rozdílnou kulturou. Význam barev pro danou konkrétní skupinu však není statický a mění se v závislosti na změnách v tradicích a zvycích.

Ve starověkém Řecku se například hojně využívalo červené a žluté, zatímco křesťané, částečně ve vzpouře proti řeckému pohanství, dali přednost druhé straně barevné škály, a to zelené, modré a čistotě bílé. Červená se pro ně stala symbolem hříchu a krveprolití a žlutá symbolem hanby. V historickém vývoji se červená barva převzala z řeckých ideálů a v dnešní době je symbolem života a lásky, pro křesťany jsou zelená, modrá a bílá symboly klidu a meditace a jsou spojovány s tajemným posmrtným životem. Pozdější éra romantismu spojovala zelenou a modrou s přírodou a její poezií, zatímco barvy jako bílá, šedá a černá byly využívány ve spojení s tajemnem a abstrakcí neznáma.¹

---

¹ Wilson O. Clough, „The Use of Color Words by Edgar Allan Poe,“ *PMLA* 45. 2 (1930): 598. *JSTOR*. Knihovna Univerzity Palackého, Olomouc, CZ. 27 Mar. 2010 < <http://www.jstor.org/pss/457812>>.

Jakékoli pokusy aplikovat vědecké poznatky, co se týče barev a jejich významu a smyslu pro danou kulturu, do literatury se ve většině případů potýkají s mnohými problémy. Při výkladu barev v literárních pracích, stejně tak obecně v oblasti umění, se musíme řídit mnoha faktory, které postoj autora k jeho dílu v mnoha ohledech objasní; jsou jimi kultura, životní styl, názory apod. Jen málo spisovatelů, co se týče používání barev ve svých dílech, nabízí tak zajímavé objekty ke zkoumání jako právě Edgar Allan Poe. Přítomnost barev dodává jeho hororovým povídkám nádech zvláštnosti a hrůznosti, stejně tak jako dodává spoustě jeho básní na dramatu. Mohou vyvstat pochybnosti, zda Poe opravdu ve svých povídkách používá barev úmyslně a s cíleným efektem. Poe však v jedné ze svých četných literárních kritik, konkrétně při rozboru díla spisovatele Hawthorna, uvádí: „In the whole composition there should be no word written, of which the tendency, direct or indirect, is not to the one pre-established design.“² Jeho úmyslem jako úmyslem básníka a spisovatele je, aby každé slovo použité v povídce mělo svůj účel a předem promyšlený význam a předpokládaný efekt na čtenáře. Barvy přibližují děj povídky k realitě a donutí vědomí čtenáře vytvářet si obraz o popisované situaci, vyvolají v něm pocity strachu, znechucení, děsu či naopak podtrhnou klid nebo veselost dané zápletky. Barvy mají nevídaný efekt na psychiku čtenáře, a proto bych se ve své práci chtěla zabývat právě způsobem, jakým se objevují v povídkách E. A. Poe a podložit jeho již zmíněnou teorii, že žádné slovo v díle spisovatele by nemělo být použito bez jeho předem promyšleného významu.

Edgar Allan Poe patří mezi významné autory amerického kontinentu. Je považován za otce detektivních povídek a mistra hororových povídek. Jeho povídky jsou brilantním

---

² Edgar Allan Poe, „Tale-Writing: A Review,“ *Poe: Essays and Reviews* (New York: Library of America, 1984) 586.

výtvořem spisovatele, který dává čtenáři možnost nahlédnout do hrůzostrašného světa své fantazie, který je odrazem jeho tragického života. Symbolika barev hraje důležitou roli ve vybarvování atmosféry povídek, proto bych se tímto tématem chtěla dále zabývat ve své bakalářské práci.

Úvodem práce přiblížím ve zkratce spisovatelův život, který byl plný tragických konců a utrpení, jejichž ponurý efekt se odrazil do jeho tvorby. Jeho kariéra nebyla strmým stoupáním a musel tvrdě bojovat o své místo v literárních kruzích.

Následující kapitola bude věnována barvám a jejich souvislostem s dílem Edgara Allana Poea. Pro obecný přehled o používání barev v jeho povídkách mi byla velkým přínosem studie s názvem "The Use of Color Words by Edgar Allan Poe", jejímž autorem je Wilson O'Clough. Pro přehledný popis použil rozdělení na skupiny barev a rozšířil studii o tabulky s číselnými údaji vypovídajícími o frekvenci využívání daných barevných skupin.

Další podkapitoly se týkají podrobného zaměření na konkrétní barvy, které jsou pro Poea tak typické, a to černou, bílou a šedou, červenou, zlatou a žlutou. Jednotlivé úseky, které věnují barvám, jsou rozděleny na obecný úvod do symboliky konkrétní barvy, popř. barevné skupiny, jejich příklady nalezené v různých Poeových povídkách a rozbor jejich významu v konkrétních situacích až po obecné používání.

Důležitou částí mé práce je aplikace barevné symboliky do konkrétních povídek. K hlavnímu rozboru jsem si vybrala Masku rudé smrti se symbolikou komplexu sedmi pokojů v sedmi barevných odstínech. Pro svůj výklad jsem se inspirovala paralelou s divadelní hrou *Bouře* od Williama Shakespeara.

Závěrem práce bude shrnutí významu, který má symbolika barev v povídkách Edgara Allana Poea a význam jejich symboliky v návaznosti na jeho tragický osud.

2. Biografie³

Život Edgara Allana Poea je pro nás velkou neznámou. I když od jeho smrti v roce 1849 uplynulo spousta času a téměř každým rokem se objeví nové dílo vypovídající o jeho životě, zůstává většina jeho života zahalena tajemstvími, o jejichž pravdivosti můžeme jen spekulovat. O nešťastném životě Edgara Allana Poea vypovídá jeho současník Charles Baudelaire:

Život EP byl žalostná tragédie. A jeho smrt, strašlivé rozuzlení, jehož hrůzu ještě zvyšuje její trivialita! – Ze všech dokumentů, jež jsem četl, nabývám přesvědčení, že Spojené státy byly pro Poea jediné veliké vězení, jímž pobíhal s horečným vzrušením bytosti, která se zrodila, aby dýchala v méně nenormálním světě, než je tato obrovitá barbarská země osvětlená plynem, a že jeho vnitřní, duchovní život básníka nebo i pijáka byl jediným vytrvalým úsilím uniknout vlivu této odporné atmosféry. ... kdyby Poe chtěl usměrnit svého génia a uplatňoval své tvůrčí schopnosti způsobem vhodnějším pro americkou půdu, mohl se stát autorem, který vydělává, a money making author.⁴

To málo, co o Poeovi víme, slova Charlese Baudelaira potvrzují. Poeův život se nesl ve znamení tragických úmrtí jeho blízkých a finančních nesnází, se kterými se vypořádával s pomocí alkoholu a psaní.

Edgar Allan se narodil v Bostonu v Massachusetts 7. října 1809. Jeho rodiče, David Poe, Jr., a Elizabeth Arnold Hopkins Poe, britská emigrantka, byli kočovnými herci. Když byly Edgarovi dva roky, jeho otec rodinu bez známých příčin opustil. Matka zanedlouho po jeho odchodu onemocněla a v prosinci téhož roku svým onemocněním podlehla. Osirelý Edgar se dostal do péče bezdětných manželů

---

³ v této kapitole čerpám z knihy Benjamin F. Fisher, *The Cambridge Introduction to Edgar Allan Poe* (New York: Cambridge University Press, 2008) 1-10. Byla mi důvěryhodným zdrojem při zkoumání Poeova života.

⁴ Charles Baudelaire, *Úvahy o některých současnících* (Praha: Odeon, 1968) 255.

Johna a Frances Valentine Allanových, ale ve skutečnosti jimi nebyl nikdy adoptován. Obdržel vzdělávání odpovídající postavení jeho nové prosperující rodiny. V roce 1815 se jeho nevlastní otec rozhodl odcestovat do Velké Británie, aby zviditelnil své obchodní zájmy. Edgara vzal s sebou na cestu do Anglie, Skotska a Irska, kde navštěvoval různá vzdělávací zařízení. Po návratu do Richmondu, studoval na univerzitě v Charlotteswillu. Zde vynikal svou zázračnou inteligencí, především v matematice a fyzice, které později využil ve svých zvláštních povídkách; a takřka neblahou přemírou náruživosti, která byla nakonec příčinou jeho vyloučení. Za studia na Univerzitě ve Virginii si Edgar nashromáždil mnoho dluhů z hazardu a to vše kvůli nedostatku prostředků, protože nevlastní otec jej velmi bídne podporoval ve studiích. Později odmítnul zaplatit Edgarovy dluhy a mladý Poe se následně přihlásil k armádě pod jménem Edgar A. Perry. Během svého pobytu v armádě sbíral inspiraci pro své povídky, například pro „Zlatého brouka“ („The Gold Bug“, 1843).

Poe si vybral dráhu básníka, nesnil o kariéře ve firmě jeho nevlastního otce. Vztah mezi nimi se ještě více zhoršoval. Poe ukončil studium a přestěhoval se do Baltimoru do domu své babičky, u níž bydlel jeho starší nemocný bratr, který svým onemocněním brzo nato podlehl. O nemocnou paní Elizabeth Poe se starala její dcera, Maria Poe Clemm, která u ní bydlela se svými dvěma dětmi, Virginii a Henrym. Žili v bídnych podmínkách stejně jako Poe, který se potýkal s velkou bídou od svého útěku od Allanových. Nedostávalo se mu uznání za jeho poezii, a proto se vrhl do psaní prózy. Začal vyvíjet svůj dnes už věhlasný styl psaní hororových a humorných povídek. Hlavním znakem se stal význačný vývoj povídky, od rezervovaného začátku až po velkolepé rozuzlení. Z počátku se jeho povídky začaly objevovat anonymně v novinách a zúčastnil se několika

literárních soutěží. Přelomovou se pro něj stala výzva ze *Saturday Visiter*, ze které pro něj vzešla cena za nejlepší povídku, „Rukopis nalezený v lahvi“ („Ms Found in a Bottle,“ 1833). Autor Poeovy biografie, A. L. Link, uvádí ve své knize úryvek ze zápisu o předání ceny, ze kterého se dozvídáme o bídných podmínkách Poeova života:

[H]e was in the costume in which he had answered the advertisement of his good fortune. Thin and pale even to ghastliness, his whole appearance indicated sickness and the utmost destitution. A well-worn frock coat concealed the want of a shirt, and imperfect boots disclosed the absence of hose. But the eyes of the young man were luminous with intelligence and feeling, and his voice, conversation, and manners, all won upon the lawyer's regard.⁵

Poe obsadil místo v nově založeném časopise, *The Southern Literary Messenger*, a bylo mu publikováno několik povídek v literárních časopisech a knihách. Poe také upoutal pozornost svými kritikami, které mu získaly věhlas po celé zemi a zároveň zneprátelily hned několik významných osobností newyorského literárního dění.

Zajištěn stálým příjmem plynoucím z jeho literárních úspěchů se Edgar Poe v roce 1836 oženil se svou sestřenicí Virginii Clemm a odebral se za kariérou do New Yorku, Philadelphie a řady jiných měst. Poeova kariéra stoupala prudce vzhůru, prožíval nejplodnější období své tvorby. Avšak jeho žena vážně onemocněla a roku 1847 podlehla tuberkulóze. Již třetí milovaná žena v jeho životě mu byla odebrána touto zákeřnou nemocí. Jeho povídky se stávaly ještě více temnými. Poe svůj horoucí žal utápěl v alkoholu, jenž se mu stal osudným. Edgar Allan Poe byl nalezen 3. října 1849 v Baltimoru, nejevící známky života a svému tragickému osudu podlehl o čtyři dny později. Svět přišel o dalšího nenahraditelného génia.

---

⁵ Albert Samuel Link, *Pioneers of Southern Literature*, Vol. 2 (Bibliolife, 2008) 286-287.

3. Barvy v díle Edgara Allan Poea

Pro rozbor barevné symboliky jsem se nechala inspirovat poznatky, které uveřejnil Wilson O'Clough ve své eseji s názvem „The Use of Color Words by Edgar Allan Poe“, která se zabývá statistickými údaji týkajícími se výskytu barev v Poeových povídkách. Pro rozbor barev a jejich použití v povídkách si autor z celého souboru sedmdesáti povídek vybral padesát čtyři; vynechal zbylých šestnáct, protože se mu nezdály důležité nebo se nedaly pokládat za skutečné povídky. V tabulce dále seřadil daná díla chronologicky dle data vydání a doplnil jejich výčet o počet slov každé z nich. (viz. Tab. 1 v příloze, str. 47)

Pro lepší přehled při další analýze rozděluje autor Poeovy povídky do čtyř skupin: „humorous tales, tales of ratiocination, landscape studies and tales of horror“⁶. Do první skupiny – humorných povídek – spadají například povídky „Anděl pitvornosti“ („The Angel of the Odd“ 1844), „Na slovíčko s mumií“ („Some Words With a Mummy,“ 1845) či „Tisící druhý Šeherezádin příběh“ („The Thousand and Second Tale of Scherazade,“ 1845). K druhé skupině, kterou nazývá „tales of ratiocination“, neboli povídky úsudku (často považované za předchůdce moderní detektivní povídky), patří mezi nejznámější díla „Vraždy v ulici Morgue“ („The Murders of the Rue Morgue,“ 1841), „Zlatý brouk“ („The Golden Bug“ 1843), „Senzace s balónem“ („The Baloon Hoax,“ 1844) nebo „Záhada Marie Rogétové“ („The Mystery of Marie Roget,“ 1843). Třetí skupina, tzv. „the landscape studies / sketches“, neboli krajinných studií, se řadí k pozdějším Poeovým povídkám a jen těžko z nich rozeznáme spisovatelův rukopis. Snaží se v nich experimentovat poněkud dál od grotesek a arabesek. Patří sem

---

⁶ O. Clough 602.

například „The Island of the Fay“⁷ (1841). Ke čtvrté skupině, která je nejpočetnější, „tales of crime and horror“, řadíme povídky „Ohnivý kůň“ („Metzengerstein,“ 1832), „Rukopis nalezený v lahvi“ („Ms Found in a Bottle,“ 1833), „Berenice“ („Berenice,“ 1835), „Ligeia“ („Ligeia,“ 1838), „Zánik domu Usherů“ („The Fall of the House of Usher,“ 1839), „Pád do Maelströmu“ („A Descent into the Maelström,“ 1841), „Maska rudé smrti“ („The Masque of the Red Death,“ 1842), „Jáma a kyvadlo“ („The Pit and the Pendulum,“ 1843), „Černý kocour“ („The Black Cat,“ 1843), „Předčasný pohřeb“ („The Premature Burial,“ 1844), „Sud vína amontilladského“ („The Cask of Amontillado,“ 1846).

Před dalším zkoumáním Poeových povídek je nutno vymezit definice barev. Autor W. O'Clough se rozhodl při výkladu svých poznatků používat rozdělení do deseti skupin a to takto: červená a hnědá, oranžová, žlutá, zelená, modrá, fialová, purpurová, bílá a šedá, černá, kombinace. Je nutné zdůraznit, že skupiny jsou významově širší a například pod bílou barvu je řazena také stříbrná a bledá, atd. W. O'Clough dále vytvořil tabulky, do kterých seřadil analyzovaná data. (viz Tab. 2- 4, Příloha str. 49-50)

Data v tabulkách vypovídají o značné převaze bílé a šedé a černé, které jsou následovány červenou a potvrzují nepřehlédnutelnou spojitost Poeova psaní s těmito barvami – jeho charakteristicky bledé postavy vystupují na temném pozadí s příležitostnou přítomností karmínových a rudých odstínů. Je nesporné, že tyto tři barvy se řadí mezi Poeovy nejoblíbenější. Na druhou stranu Poe sporadicky používá zelené a modré, na rozdíl od autorů jeho doby, jakými byli Keats a Shelley. Dokonce i v jeho poezii hrají tyto barvy vedlejší roli. Pouze v několika dílech klasifikovaných jako „landscape studies“ má

---

⁷ nenalezen český překlad

zelená větší význam, modrá zůstává v převážné většině zanedbatelná. Zajímavostí zůstává Poeův posun v poslední dekádě jeho tvorby, ve které dochází k postupnému útlumu využívání barevných spojení v povídkách, především na poli hororových a detektivních povídek. Můžeme zpozorovat, že barva je obecně méně využívána v „tales of ratiocination“, jak by se dalo předpokládat, vzhledem ke klesající potřebě spisovatele vyjádřit živost obrazů, kdy detaily hrají roli především v potřebě sjednocení souvislostí. Tuto tendenci je možno zpozorovat v povídce „Zlatý brouk“, kdy časté opakování zlaté barvy neznačí potřebu popsat zbarvení brouka, ale jeho souvislost s konečným nalezením pokladu.⁸

---

⁸ O. Clough 606.

3.1. Černá

Skupina černé patří k široce významové skupině barev a vyskytuje se v povídkách celkem 255 krát, z toho samotná černá barva zastává počet 150, což z ní činí nejfrekventovanější barvu v Poeových dílech, a to nejen povídkách, ale i poezii. Může se zdát, že černá barva se pro Poea stala již běžnou barvou bez hlubšího významu, protože je přisuzována množství rozmanitých předmětů, avšak z velké části je tato barva použita právě pro děsivý účinek v hororových povídkách, ve kterých je více než 70% výskytu temných odstínů.

Černá barva patří mezi nejtemnější z barevných odstínů a je obecně spojována s hříchem, peklem a smrtí. S těmito představami se ztotožňuje i Poe ve své povídce „Černý kocour“. Už v názvu povídky čtenáře upoutá použití černé barvy, jejíž symbolika se nese celou povídkou. Majitel černého kocoura podlehne závislosti na alkoholu a ve chvílích opojení se chová hrubě nejen ke svému nejmilejšímu mazlíčkovi, ale i ke své ženě. Kocoura v záchvatu opilosti nejprve připraví o oko a nakonec jej v návalu zlosti oběsí na stromě. Další den je celý dům v ohni a po katastrofě na jeho místě zůstane stát jen jedna zeď s reliéfem kočky s provazem okolo krku. Vrah své špatné svědomí nepotlačí a ze soucitu se ujme toulavého kocoura, který je nachlup stejný jako jeho předchozí. Můžeme vyvodit souvislost s pomstou, kdy se oběšený kocour vrací pomstít za svou násilnou vraždu. Černá barva je zde symbolem smrti a bílá barva znakem šibenice, jež připomíná vrahovu svědomí jeho strašlivý čin. Kocour se dočká své pomsty a odhalí chladnokrevnou vraždu manželky, kterou hrdina povídky spáchá v dalším ze svých opileckých záchvatů.

V Poeových povídkách je černá barva často spojována s mořem. Moře se stalo dějištěm mnoha jeho povídek a Poe dokázal mistrovsky vylicít hrůzu, která na jeho hrdiny povídek číhá právě na moři a svým hororovým účinkem dokáže překonat povídky ze souše. Vypravěč příběhu v povídce „Pád do Maelströmu“ se zájmem naslouchá vyprávění starce, který realisticky líčí zlověstné vody norských moří. Z vrcholku hory, na kterou vystoupili, mají výhled na širokou mořskou pláň. Vypravěč pociťuje úzkost při pohledu na hrozivě vypadající útesy a příboj bijící hlasitě do nich. „Lidská fantazie si sotva dokáže vytvořit truchlivější a pustší panoráma.“⁹ Chmurným popisem mořských plání Poe podtrhuje hrůzu situací, které se hrdina z vyprávění dozvídá. Mezi další známé povídky z námořnického prostředí patří „Rukopis nalezený v lahvi“ a „Dobrodružství A. G. Pyma“.

K popisu moře při svém psaní využívá Poe všemožných odstínů tmavých barev, neodmyslitelně černé a ebenové barvy. Vypravěč v povídce „Pád do Maelströmu“ dále pokračuje ve svém popisu: „[...] kam až oko dohlédlo, táhly se jako valy světa obrysy hrozivě černých, trčících skal.“ (PDM 8) Celý výjev se před ním rozprostírá do dálky a všude vidí jen ponuré panoráma ostrovů vydaných napospas nemilosrdným vodám oceánu. Stařec se dostává k jádru celého vyprávění. Se svými druhy byli rybáři a brázdili vody oceánu po mnohá léta. Znali všechny jeho nástrahy, nebo si to alespoň mysleli. Celá ta léta dokázali přesně vypozerovat, kdy přichází bouře a jak se vyhnout i těm největším. Avšak jednou byli i oni překvapeni místními nevyzpytatelnými vodami. Dostali se dovnitř neblaze proslulého velkého víru, ze kterého nebylo úniku. Vypravěč se z povzdálí na vrcholku hory stává svědkem děsivého vzezření víru:

---

⁹ Edgar Allan Poe, „Pád do Malströmu,“ *Jáma a kyvadlo a jiné povídky* (Praha: Levné Knihy KMa, 2002) 8. Dále jen PDM.

[...] pokud jsme jen mohli dohlédnout, byla hladká, lesklá, černočerná vodní stěna, skloněná v úhlu dobrých pětáctyřiceti stupňů, ženoucí se opile vlnivým, vzdouvavým tryskem a volající do větru úděsným hlasem, půl jekem, jaký ani mocný proud Niagary ve svém smrtelném pádu nezvedá k nebesům. (PDM 10)

Stařec se dostává k popisu trychtýře, ve kterém se již dříve ocitl a vše se společně s ním ponořovalo hlouběji a hlouběji do nitra moře.

Člověk by málem věřil, že ta stěna je z ebenu, kdyby šílenou rychlostí nevěřila kolem nás a nezářila tak oslnivě a příšerně – neboť do ní z kruhové průliny v mracích, o které jsem se zmínil, svítil úplněk a metal nádhernou záplavu zlata na její černé srázy a dál hloub až do nitra propasti. (PDM 21)

Stařec jako jediný z celé posádky lodi nebyl zcela pohlcen šílenstvím víru a vyvázl jen o vlásek před smrtí tím, že se připoutal k soudku, který vířil spolu s ním.

Poe pokračuje s popisem mořských vod v temných odstínech symbolizujících smrt, která čeká na každého, kdo se jen na chvíli stane nepozorným na otevřených mořských pláních, a to v povídce „Rukopis nalezený v lahvi“. Hlavní hrdina povídky se na palubě obchodní lodi vydává na cestu po Sundském souostroví. Jedné noci je loď překvapena nečekaně prudkou bouří a shodou náhod se zachrání právě hrdina s dalším členem posádky, starým Švédem. Nechají se po několik dní unášet vlnami pustého oceánu bez známky možné záchrany. V noci se moře stává ještě pustějším, černočerná noc mu dodává na strašlivosti, jak se dozvídáme z dalších popisů. „Kol dokola byl jen děs a neproniknutelná chmura a černá, dusivá pustina z ebenu.“¹⁰

Pomocí černé barvy a jejím opakováním se Poe snaží vystihnout ten úděsný pocit hrdiny, který je ztracený v pustině

---

¹⁰ Edgar Allan Poe, „Rukopis nalezený v lahvi,“ *Jáma a kyvadlo a jiné povídky* (Praha: Levné Knihy KMa, 2002) 30. Dále jen RNL.

„černého horstva vod“ (RNL 31), ocitá se ve spárech smrti a obklopují jej hory vod „tyčící nad námi svá temena jako démoni hlubin.“ (RNL 35) Hrdina povídky propadá zoufalství a pokračuje:

[...] i samotná naděje připadala propastně beznadějná a chmurně jsem vyhlížel smrt, kterou nic nemohlo oddálit, neboť každým uzlem cesty se černé horstvo vod dmulo hrozivěji a drtivěji. ... tu jsme omdlávali ze závrtné rychlosti, s jakou jsme se řítili do jakéhosi vodního pekla, ... (RNL 31)

Z povídky pociťujeme, jak Poe dokáže dokonale vyjádřit všechnu přítomnou hrůzu, která je srovnatelná s děsivostí pekla, po kterém už nemůže přijít nic horšího.

Poe čerpal z vyprávění a zkušeností námořníků. Jeho fascinace mořem a jeho nespoutaností nebere konce a odráží se v povahách jeho hrdinů, kteří kromě posedlosti mořem přebírají od svého autora i fascinaci utrpením. Touha po moři, která doprovází hlavního hrdinu „Dobrodružství A. G. Pyma“ je silnější než pocit zodpovědnosti, a proto se i přes přísný zákaz rodiny vydává tajně na plavbu se svým přítelem. Sám není schopen si rozumně vysvětlit pohnutky, které ho nutí k takovému rozhodnutí. Sám říká:

Rovněž je divno, že nejsilněji zaujal mé city pro námořnický život, když líčil jeho nejhroznější chvíle utrpení a zoufalství. K jasné stránce těch líčení necítil jsem mnoho přitažlivosti. Snil jsem jen o hladu a ztroskotání; o smrti anebo zajetí mezi divošskými kmeny; o životě, vlekoucím se ve strasti a slzách, na které si šedé a zoufalé skále v oceánu nepřeklenutém a neznámém.¹¹

Plavba je naplněna množstvím nástrah a tragických událostí a stává se mu osudnou.

K popisu moře se obvykle používá barva modrá, avšak Poe pro své povídky používá záměrně barvu černou, protože

---

¹¹ Edgar Allan Poe, *Dobrodružství A.G. Pyma* (Brno : Tribun, 2007) 10. Dále jen DAGP.

moře pro něj představuje místo tragických událostí. Samotná modrá barva se v kontextu s mořem objevuje jen zřídka a pokaždé v tak charakteristickém odstínu pro Poea – tmavém.¹² Můžeme si jí všimnout v povídce „Pád do Maelströmu“, kdy vypravěč popisuje své pocity: „Hlava se mi motala, když sem hleděl na širokou mořskou pláň, jejíž voda měla tak inkoustovou barvu.“ (PDM 8)

Poe si s modrou barvou nepohrává v takovém množství jako s barvami, které jsou pro něj tak charakteristickými, především černou. Černá je pro něj jedním ze symbolů konce a pekla, ve kterém si hrdinové odpykají své hříchy, je také symbolem smrti a utrpení, které Poe ve svém životě prožíval a které odráží v tragických osudech hrdinů svých povídek.

---

¹² Autoři Vivian a Wilhelmina Jacobs ve své studii „The Color Blue: Its Use as Metaphor and Symbol“ zmiňují, že to, co my nyní nazýváme modrou barvou, naši předkové nazývali tmavou, protože co se barev týče, byla slovní zásoba omezená. To dokládá i fakt, že již staří Egypťané nerozlišovali mezi černou a modrou, v latině slovo „blue“ znamená „tmavý, černý“. Není jasné, zda z tohoto období nepochází obecná neobliba této barvy, je však pravděpodobné, že to souvisí také s pocity a náladami, které jsou s barvou spojovány. Pro většinu lidí je temný odstín spojován s pocitem smutku a melancholie a neodmyslitelně také s morálním úpadkem. Temný barevný odstín je využíván při popisech pekla a ďábla, kdy již ve středověké malbě byl černý obličej hlavní znakem právě při zobrazování ďábla. Modrá je také spojována s čarodějnictvím a temnou magií, modrý oheň byl považován za symbol označující přítomnost ďábla. Ke konci šestnáctého století to došlo už tak daleko, že modř byla označována za zhoubnou a škodlivou a byla známá pod názvem „the devil's dye“, ďábelské barvivo.

3.2. Bílá a šedá

Barvy v této skupině se podle O. Clougha vyskytují v povídkách celkem 248 krát, z nichž mezi nejčastěji použitou se řadí bílá barva. Do této skupiny patří také odstíny bledé, sinalé, šedé a stříbrné a jsou aplikovány na popis obličeje, částí těla, oblečení apod. Jsou často postaveny do kontrastu s černou. Bledavé zabarvení kůže je charakteristickým rysem postav Poeových povídek.

V „Dobrodružství A. G. Pyma“ je na začátku vyprávění ještě nezkušený vypravěč závislý na námořnickém umu svého přítele Augusta a při jejich častých výpravách na loďce Augustova otce zažívají spoustu malých dobrodružství. Jednoho večera popijí hodně vína a August v záchvatu opileckého šílenství dostane hloupý nápad jet na jednu z dalších výprav. Vypravěč souhlasí v domnění, že August je při smyslech, avšak během plavby se jeho přítel stává neovladatelným. Vypravěč popisuje výraz svého přítele Augusta: „Měl tvář bledší než mramor“ (DAGP 4), „jeho rty byly úplně zsinalé“ (DAGP 5). Bledost v jeho tváři značí stav, ve kterém se není schopen ovládat, dostává se mimo realitu okolního světa, je pod vlivem alkoholu, který způsobuje, že ztrácí kontrolu nad svým jednáním. Plavidlo se stává nezvladatelným a oba přátelé ztrácí vědomí. Naštěstí jsou zachráněni posádkou lodi, která kolem proplouvá. Vypravěč při probrání nad sebou vidí Augustovu tvář, která mu připadá „bledší než mrtvola“ (DAGP 6). Bledost mu do tváře vehnal strach, který prožíval při ožívání svého přítele. Při velké plavbě, na kterou se později vydávají, se část posádky vzbouří proti rozkazům kapitána a vzbouřenci obsadí loď. Kapitán, „zsinalý na smrt“ (DAGP 31), plný strachu o svůj vlastní život a zklamaný nad svým propadem, prosí posádku o milost. V další části plavby po mnohých katastrofách zůstává na lodi už

jen pár přeživších, a ti jsou při každém uhasínajícím plamínku naděje na záchranu „bledí jak křída“ (DAGP 64), plni zoufalství a čím dál více odevzdáni vidině smrti. Ve všech zde uvedených případech bílá barva zobrazuje zděšení a číhající smrt.

Šedá barva je nejčastěji aplikována ve spojeních s očima a vlasy. V povídce „Rukopis nalezený v lahvi“ se hrdina ocitne na korábu tajuplné posádky, jejíž členové chodí jako bytosti bez duše, bloumají bezcílně po lodi. Nejvíce jej však zaujme kapitán:

„Avšak je to něco jiného, co mne na něm vzrušuje, co mne plní tím nevýslovným pocitem – je to jedinečný výraz, který se zračí v jeho tváři – pronikavá, úchvatná a zarážející průkaznost stáří, stáří naprostého, nesmírného. ... Jeho šediny jsou svědky minulosti a jeho ještě šedivější oči jsou vědmami budoucnosti.“ (RNL 35)

Šedá barva představuje moudrost stáří, člověka, který nasbíral za svůj život spoustu cenných zkušeností. Kapitánovy šedé vlasy značí jeho stáří a zkušenosti, na jejichž základě je schopen svými šedými očima zhodnotit vývoj do budoucna.

S šedinami se setkáváme i u starce z povídky „Pád do Maelströmu“. Barva jeho vlasů prudce přešla od tmavé až po bílou poté, co zakusil ohromnou moc víru. Zažil peklo, jaké si ani ti nejzkušenější starci nejsou schopni představit. Vypráví:

Ti, co mě vytáhli, byli moji dobří kamarádi, s kterými jsem se vídal, ale nepoznali mě ... Vlasy, den předtím černé jako havran, jsem měl bílé, jak je vidíte teď. Prý se mi taky změnil výraz obličeje. (PDM 25)

Během jednoho okamžiku došel uvědomění za zbytek života, nebylo možné, aby jeho tělo vyšlo beze změny.

Bílá barva v Poeových povídkách značí stáří a smrt, je symbolem děsu, který hrdinové zažívají v tragických chvílích svých životů, je charakteristickým znakem výrazů, které se značí v jejich tvářích plných úzkostí a děsu z vyvstalých situací.

3.3. Červená

Červená barva je ve studii O. Clougha zahrnuta spolu s odstíny hnědé barvy a společně jsou nejvíce zastoupeny v hororových povídkách a to celkem 95 krát. Červená barva je všeobecně považována psychology za barvu, která nese nejvíce symbolických významů, patří mezi nejvíce intenzivní a energické barvy, proto může vyvolat velmi odlišné reakce v odlišných kontextech.

Mnoho z významů červené barvy známe z dob starého Egypta. Ze studie pojednávající o mýtech starověkého Egypta se dozvídáme, že červená barva byla v těchto dobách symbolem života. Seth, bůh pouště, moře a bouřek, Usírův bratrovrah, symbol všeho zla byl zobrazován s červenýma očima a červenými vlasy. Jeho červené zbarvení bylo také symbolem ďábla či vítězství zla kvůli zločinům, které spáchal. Červená byla také symbolem hněvu, jak se dodnes dochovalo ve spojení „zrudnout vzteky“, a také byla symbolem ohně. „To redder“ (v češtině zrudnout) znamenalo v egyptské kultuře „zemřít“. ¹³

Jeden z nejčastějších výkladů symboliky červené barvy se týká lásky a vášně pro její souvislost s červenou barvou srdce. Výstava *Pigments through the Ages* dále popisuje tradice spojené se svatbou a červenou barvou, které se ještě stále zachovávají v mnoha kulturách. Dále je červená spojována s životem a životní vitalitou, především jako symbol krve, která proudí v žilách všeho živého. Hebrejský výraz pro červenou „dm“ a krev „dom“ jsou stejného původu.¹⁴

---

¹³„Color,“ *Egypt: The Mythology*, 2 Apr. 2010 <<http://www.egyptianmyths.net>>.

¹⁴„Symbolism of the colour red in the antiquity,“ *Pigments through the Ages*, 2 Apr. 2010 <<http://www.webexhibits.org/>>.

V neposlední řadě červená symbolizuje smrt a utrpení, což jsou významy, které má červená barva pro Edgara Allana Poea. Dá se soudit, že červená je symbolem smrti, která provázela Poea celým jeho životem, viděl všechny své ženy krváčet ve chvílích jejich smrti. Je nesporné, že taková tíha utrpení se nemohla neodrazit do ladění jeho povídek, jak poznamenává i Daniel Hoffman ve své knize pojednávající o životě Poea:

[...] what he lived, what he suffered. [...] Poe was born to suffer, to thrill to the exquisite torment of those sufferings, to transmutate them by his symbolistic imagination into paradigms of man's divided nature, of man's heroic efforts to escape his fate.¹⁵

Poe byl zrozen pro utrpení a dokázal využít svého obrovského talentu a představivosti pro své povídky, ve kterých se zabýval přírodou a jejími nevyhnutelnými zákony, kdy člověk není schopen uniknout svému osudu i přes velké snažení a zapojení své fantazie. Tuto nezkrotitelnou touhu po úniku z reality zosobnil například v hlavním hrdinovi povídky „Maska rudé smrti“ princ Prosperovi, který se i přes velké snažení své imaginace není schopen vyhnout tragickému konci v podobě morové nákazy, která bez soucitu pojme vše, co jí stojí v cestě.

Jeden z významů červené barvy bude blíže rozebírán v povídce „Maska rudé smrti“, ve které rudá barva hraje velmi důležitou roli a je zde symbolem smrti a zániku.

Rudá barva je symbolem konce i v mnoha dalších povídkách, je znamením konce, který se bezprostředně a nevyhnutelně blíží, jako například v povídce „Pád domu Usherů“. „To měsíc tak zářil, zapadající, krvavě rudý měsíc v

---

¹⁵ Daniel Hoffman, *Poe Poe Poe Poe Poe Poe Poe Poe* (New York : Doubleday & Company, 1973) 27-28.

úplňku – jasně prosvítal trhlinou v domě, ...“¹⁶ Rudé zbarvení měsíce je předvěstí konečného zániku rodu Usherů, kdy vypravěč prchající před děsivostí závěrečné scény za sebou vidí pohlcení existence celého panství do temných černých vod sousedícího močálu, značících definitivní a nenávratný konec. „Temně rudý měsíc“ (RNL 27) se objevuje i v povídce „Rukopis nalezený v lahvi“, kde značí příchod smrti celé posádky lodi, která je přemožena ničivou silou rozbouřených mořských vod. Červená jako symbol číhající smrti je v Poeových dílech využita kromě výše zmíněných i v povídce „Jáma a kyvadlo“ k popisu krys, které „civěly na mne rudýma očima, jako by se nemohly dočkat, až se na mne vrhnou, jakmile se přestanu hýbat“.¹⁷

Dalším dílem, ve kterém si můžeme všimnout přítomnosti červené barvy, je povídka „Ohnivý kůň“, která vypráví příběh dvou znesvářených rodin, které předávají svůj hněv z generace na generaci. Hlavními postavami jsou mladý Frederick Metzengerstein, sirotek majetnějšího rodu, a starý hrabě Wilhelm Berlifitzings. Jednoho večera se ve stájích na panství Berlifitzings rozpoutá požár a mladý Frederick, který je označován za viníka, medituje ve svých komnatách a je svědkem hrůzostrašného zjevení hlavy koně z tapiserie. Poe opět ve své povídce využívá k popisu hrůzy a ďábelského vzezření koně rudé barvy jeho očí a hrůzu vyjádřenou velkými zuby, stejně jako v povídce „Berenice“. „The eyes ... gleamed with a fiery and unusual red; and the distended lips of the apparently enraged horse left in full view his gigantic and disgusting teeth.“¹⁸ Celý pokoj, kde se zjevení odehrává, je naplněn červenými odrazy

---

¹⁶ Edgar Allan Poe, „Zánik domu Usherů,“ *Jáma a kyvadlo a jiné povídky* (Praha: Levné Knihy KMa, 2002) 204. Dále jen ZDU.

¹⁷ Edgar Allan Poe, „Jáma a Kyvadlo,“ *Jáma a kyvadlo a jiné povídky* (Praha: Levné Knihy KMa, 2002) 164. Dále jen JAK.

¹⁸ Edgar Allan Poe, „Metzengerstein,“ *Complete Tales and Poems* (Ljubljana: Mladinska Knjiga, 1966) 607. Dále jen MTZ.

plamenů ohně na stájích sousedního panství, „glare of ruddy light thrown full by the flaming stables upon the windows of the apartment“ (MTZ 607). Můžeme vidět souvislost s „Maskou rudé smrti“, kdy rudá barva oken v posledním pokoji značí příchod tragédie, v tomto případě jde o chystanou pomstu v plamenech uhynulého hraběte Berlifitzings, který prostřednictvím koně přináší zkázu rodu Metzengersteinů.

Červená barva vyjadřuje krev a smrt, která naplňuje Poeův život. Viděl umírat všechny své blízké a vždy byla jejich smrt plná utrpení a krve a proto je symbol krve vyjádřen ve spoustě jeho povídek.

3.4. Zlatá a žlutá

Do skupiny žluté barvy řadíme i zlatou barvu celkem jsou v Poeových hororových povídkách dle O. Cloughových statistik přítomny celkem 43krát. Obecně je zlatá barva přisuzována dekorativním předmětům, kromě povídky *Zlatý brouk*, kde jde o popis nalezeného hmyzu. Je obzvláště podivné, že v hororových povídkách jsou žluté vlasy symbolem úpadku a rozkladu, například v povídce „*Berenice*“, kde vypravěč vypráví o tragickém osudu své sestřenky, která se z aktivní mladé slečny následky nemoci mění v bloudící tělo bez duše.

Zlatá barva hraje důležitou roli v povídce „*Zlatý brouk*“. William Legrand pocházel ze zámožné rodiny, ale sledem nešťastných událostí přišel o všechno své jmění a unikl ze společnosti na samotu ostrova. Žije tu jen se svým věrným sluhou Jupiterem. Je vášnivým sběratelem hmyzu a na jedné ze svých pravidelných výprav po ostrově narazí na velmi neobvyklého brouka. Je z něj naprosto nadšený a ihned po návratu domů se dělí o zážitky ze svého náhodného objevu se svým blízkým přítelem, vypravěčem příběhu. Stejně tak sluha Jupe vypráví o neuvěřitelném nález. „[...] pořád vám říkám, milostpane Will – ten brouk je skrz naskrz zlatej, všechno je na něm poctivý zlato i s křídla – v životě jsem tak těžkýho brouka neměl v ruce.“¹⁹ Postupně od Jupa zjišťujeme, jak vše začalo a probíhalo dál.

William je po chycení zlatého brouka zvířetem kousnut. Neklade tomu velkou pozornost, zato ale Jupe si všeho všimne podivného chování svého pána v následujících dnech. „Já si vo tom nic nemyslím – já to vím. Pročpak se mu pořád zdá vo zlatě? Inu proto, že ho kus zlatej brouk – to dá snad rozum, ne?“ (ZB

---

¹⁹ Edgar Allan Poe, „*Zlatý brouk*,“ *Jáma a kyvadlo a jiné povídky* (Praha: Levné knihy KMa, 2002) 94. Dále jen ZB.

99) Legrandovo chování v následujících dnech opravdu prodělá velkou změnu. Je ztichlý, ustavičně přemýšlí o různých cifrách a znacích, toulá po dlouhé dny po okolí bez vědomí jeho sluhy, který si o něj dělá velké starosti. Jupiter chápe zlatou barvu brouka jako symbol bohatství a posedlosti a potvrzuje obecné spojení symboliky zlaté barvy jako barvy bohatství a luxusu. Původ symbolu zlatého brouka, tzv. skaraba, se datuje až do dob starověkého Egypta - brouk vruboun posvátný²⁰ byl symbolem vzkříšení a nesmrtelnosti kvůli jeho pravidelnému výskytu v početném množství na úrodném bahně řeky Nilu. V povídce bychom v tomto případě mohli mluvit o zlatém broukovi jako symbolu znovu zbohatnutí Legranda a jeho návratu do dávného společenského života, který vedl před bankrotem. Nalezený brouk, jak se později ukáže, je v povídce symbolem pro poklad a znovunabytí bohatství, sám nepodává žádné indicie pro cestu k nalezení pokladu, avšak je počátečním vodítkem, které rozpoutá Legrandovu posedlost při honbě za ukrytým bohatstvím.

---

²⁰ „Scarab beetle“, Encyclopedia.com, 28 Apr. 2010
<<http://www.encyclopedia.com/>>.

4. Symbolika barev v povídce „Maska rudé smrti“

V povídce „Maska rudé smrti“ je symbolika barev nejvýraznější. Tato Poeova povídka byla jednou z prvních, které jsem četla, a zaujala mě právě četností barev, které zde Poe použil. Při zkoumání významu přítomných barev jsem objevila mnoho zajímavých souvislostí mezi Poeovým životem a jeho barevnou tvorbou a rozhodla jsem se tímto tématem blíže zabývat ve své bakalářské práci.

Jak již bylo řečeno, Poe si prošel ve svém životě mnoha těžkými chvílemi a tvrdě okusil nepřízeň osudu. Svou touhu po úniku z reality promítl například do hlavního hrdiny povídky „Maska rudé smrti“ princ Prosperovi, který se snaží se zapojením své imaginace vytvořit svět, ve kterém uteče před zlou morovou nákazou, jež připomíná krutost osudu, který si nemilosrdně zahrává se životy lidí jeho země. Sám Poe se nechává fascinovat krásou a definuje básníka jako umělce, který svůj zájem upíná k nadpozemské kráse, a to ne z pouhé povinnosti nebo morálního popudu, ale z postavení muže, který nalézá potěšení v rozličných kombinacích tvarů, barev a zvuků. Pravý umělec nejen napodobuje tuto krásu, ale snaží se ji vytvářet. Jeho neutuchající touha po nadpozemské kráse je spojena s nesmrtelnou podstatou lidstva.²¹

Tyto Poeovy myšlenky cituje Kermit Vanderbilt ve své eseji „Art and Nature in “The Masque of the Red Death”“:

In his essay, which later would be enlarged as "The Poetic Principle," Poe defined the poet or creator of Beauty as a man of "taste" rather

---

²¹Kermit Vanderbilt, „Art and Nature in „The Masque of the Red Death“,“ *Nineteenth-Century Fiction*, 22. 4 (Mar. 1968): 381. JSTOR. Knihovna Univerzity Palackého, Olomouc, CZ. 27 Mar. 2010 < <http://www.jstor.org/>>.

than of "pure intellect" or "moral sense." He concerns himself not with temporal duty or earthly truth but with supernal beauty. [...] His "burning thirst" for supernal beauty, a passion approaching even to madness, [...] In making this "wild effort to reach the beauty above," the artist rearranges and transforms material reality.²²

Poeův hrdina, princ Prospero, se zpočátku může čtenářům povídky jevit jako bláznivý vládce, který zbaběle utíká se svými dvořany před zhoubnou zkázou, tzv. rudou smrtí. Ve skutečnosti se Poe ve svém hrdinovi snaží ztvárnit ideál „artist-hero“²³, hrdiny-umělce, který nenásleduje svou mysl ani morální pravidla, ale podléhá své touze po vytvoření dokonalosti. Ačkoli jeho družina bere svou izolaci na hradě jako jakýsi druh dobrodružství a plánovaný únik od hrozby moru, princ Prospero zapojuje svou fantazii a vkus a snaží se vytvořit si ideál nadpozemského krásna v pozemských podmínkách.

Pro objasnění Poeových úmyslů v této povídce, musíme také zvážit atmosféru doby, ve které spisovatel žil a tvořil. Poe patřil ke spisovatelům Romantismu, kteří do svých hrdinů odráželi své zklamání nad celým světem a ideály, ke kterým se upínali. Romantický hrdina bojuje proti celému světu, který není schopen mu porozumět, cítí se v něm uvězněn, a proto hledá únik ve svém subjektivním zidealizovaném světě. Poe svou povídku pojal jako bajku představitosti, která se všemi možnými dostupnými prostředky snaží kontrolovat a přetvářet všudy přítomnou objektivní realitu, snaží se pomocí fantazie triumfovat nadpozemskou krásou nad pozemskou smrtí. Poe ve své bajce klade důraz na převratnou vizi ničitelské přírody, která zahubí i sebemenší projev vzpoury proti realitě, a vítězné smrti, před kterou se nedá uniknout.

Pobyt na hradě se mění v ráj plný hrátek v přepychově vyzdobených prostorách. Vzniká zde princův subjektivní svět,

---

²²Vanderbilt 379.

²³Vanderbilt 380.

který nepodléhá koloběhu okolního světa. Barevná výzdoba místností a jejich rozmístění od východu k západu je základní myšlenkou celé povídky. Na počátku stručný popis obydlí napovídá o přepychovosti, prostopášnosti a bizarnosti celého princova počínání. „Byla to rozsáhlá a nádherná stavba, výtvar princova excentrického leč respektovaného vkusu.“²⁴ Barevné zařízení jednotlivých místností od počáteční modré až po konečnou černou koresponduje se přírodním cyklem, s modrou jako zrozením a černou symbolizující smrt. Uprostřed se nachází oranžový pokoj, nejteplejší odstín z celého spektra použitých barev, analogií odpovídá nejteplejší části celého dne, polední. Nejvýchodnější pokoj, pokoj modré barvy, symbolizuje úsvit lidského života, zrození, počátek všeho. Následuje pokoj fialový, teplejší odstín stupňovaný v modré pomocí červené, symbolizující pravděpodobně zrychlování životního cyklu. Třetí zelený pokoj je implikací růstu, vývoje, ctižádosti mládí. Oranžový, již předem zmíněný čtvrtý pokoj, souvisí s vrcholným obdobím lidského bytí, kdy člověk sklízí plody svého snažení a naplňuje své sny a tužby. Barvou dalšího pokoje je bílá, náhlý kontrast v porovnání s předešlými barvami. Bílou vnímáme buď jako barvu všech barev nebo také nám značí bezbarvost, která symbolizuje úpadek, stáří, rozklad a blížící se konec. Bílá jako postupný úpadek kontrastuje s předchozí oranžovou barvou, která vyjadřovala vrchol životních sil. Můžeme vidět paralelu s básní „Tamerlane“, kde Poe popisuje přicházející smrt, jako denní květinu, která po plném rozkvětu ztrácí k večeru svou polední krásu. "Let life, then, as the day-flower, fall / With the noon-day beauty-which is all."²⁵ Následuje purpurový pokoj, chladnějšího odstínu než druhý fialový, který jakoby připravuje čtenáře na příchod chladné smrti. V posledním západním pokoji červené tabulky skla v oknech vykreslují

---

²⁴ Edgar Allan Poe, „Maska rudé smrti,“ *Jáma a kyvadlo a jiné povídky* (Praha: Levné Knihy KMa, 2002) 127. Dále jen MRS.

²⁵ Vanderbilt 381.

hrůzostrašné účinky moru, černé ladění symbolizuje smrt samotnou. Žádné z přítomných masek neunikne přítomnost masivních ebenových hodin, které stojí u nejzápadnější zdi. Jejich mrazivé tikání se rozléhá po celé budově skrz všechny pokoje a zosobňuje čas v každém ze sedmi životních období od počátku až po samotný konec.

V povídce „Maska rudé smrti“ se Poe nechal inspirovat renesanční hrou od Shakespeara s názvem *The Tempest*. Hlavním hrdinou je princ Prospero, který se v mnoha ohledech nápadně podobá svému jmenovci z Poeovy povídky. Podle Vanderbulta se dá barevnost a rozmístění pokojů srovnat se Shakespearovými sedmi stádii člověka, jak je dramatik uvádí v úryvku své hry s názvem *Jak se vám líbí*.²⁶

Celý svět je jeviště
a všichni lidé na něm jenom herci:
mají své příchody i odchody;
za život každý hraje mnoho rolí
v sedmero aktech.
Nejdřív nemluvně
kňourá a cintá chůvě v náručí.
Pak školák s fňukáním jde do školy,
na zádech brašnu, tváře čerstvě myté,
a loudá se jak šnek. Pak milenec:
pořád by vzdychal, skládal tklivé ódy
na všechno, co jen má ta jeho slečna.
A potom voják s knírem jako pardál,
kleje jak čert a hlídá si svou čest,
a rve se hned a rád, a za slávou
se žene i před hlavně děl. Pak soudce,
co břicho nadité má z úplatků,
a přísný zrak a sestřižený vous,
úsloví zná i otřepané zkazky,
sehraje tu svou roli. V šestém aktu
nazuje papuče a je z něj dědek,

---

²⁶ Vanderbilt 381.

na nose brejle, měšec u pasu,
kalhoty z mládí, ještě zachovalé,
plandají volně na pohublých stehnech,
a kdysi zvučný hlas mu přeskakuje
a roztřeseně piští. Sedmý akt,
jímž končí tahle vzrušující hra,
je druhé dějství, zcela bez paměti,
bez zubů, zraku, chuti – bez ničeho.²⁷

Na základě Vanderbuiltova poznatku by mohly být barvy pokojů přisouzeny takto: na počátku nemluvně jako modrá, školák a další růst člověka je znázorněn purpurovou, mládí jako milenec má barvu zelenou, voják zastávající své názory bude symbolizován oranžovou, soudce se svými početnými životními zkušenostmi bude vyjádřen barvou bílou, chladná purpurová značí konec, pohublého dědka, na kterého čeká už jen smrt, sedmý akt, zobrazuje barva černá.

Princ Prospero se pomocí královských komnat snaží zobrazit cyklus života, a tím zároveň umožňuje sám sobě pohybovat se v jinak zapovězených směrech reality vpřed a vzad. Uspořádání královských apartmá nepodléhá obecnému vzorci, kdy jsou komnaty spořádány přímočaře a umožňují průhled skrz celý zástup pokojů. Bizarnost princova chování se projevuje i zde a pokoje jsou uspořádány klikatě a stěny prudce odbočují, takže jen stěží lze dohlédnout do sousedního pokoje. Toto uspořádání v návaznosti na symboliku životního cyklu jakoby značilo nevyzpytatelnost osudu, kdy si člověk nikdy není jistý, co na něj číhá „za rohem“. Barevná sladěnost okenních tabulí s vybavením pokoje, zamknuté vnější chodby, umělé osvětlení a výstřední výzdoba dotváří efekt fantasknosti a zobrazují Prosperovu představu o přetvoření reality do imaginárního světa vymykajícího se pozemskému řádu.

---

²⁷ William Shakespeare, *Jak se vám líbí*, trans. Martin Hilský (Brno : Atlantis, 2007) 49.

Shakespearův Prospero svými silami a za pomoci kouzel přemění pustý ostrov v zemi zaplavenou idylickou zelení a éterickou hudbou a triumfuje nad barbarskou přírodou společně s osvobozeným Arielem, který se pomocí svých kouzel stává duševní kvalitou, která ve spojení s Prosperovým uměním vytváří nadpozemské krásno. Avšak celá jejich idylka je v trvalém ohrožení ze strany jejich úhlavního nepřítele Kalibana. Ten představuje zlověstnou hrozbu přírody, která chce zvítězit nad představivostí umělce. Celý spor je vystupňován v kletbě, která je vržena Kalibanem na Prospera a značí další významnou paralelu s Poeovou povídkou:

You taught me language; and my profit on't
Is, I know how to curse. The red plague rid you
For learning me your language!²⁸

Je pravděpodobné, že pro rudou smrt ve své povídce „Maska rudé smrti“ se Poe nechal inspirovat právě Shakespearovou hrou. Sám Poe v jednom ze svých článků přiznal, že je obdivovatelem Shakespeara, obzvláště jeho hry *Bouře*.²⁹

Poeův Prospero si ve svém světě vytváří masku a to nejen sobě, ale i všem dalším zúčastněným a tím stupňuje kontrast mezi fantaskním prostředím a morem zuřivě řádícím za hradbami. Princům vkus diktuje masky křiklavých barevných kombinací a bizardních stylů a dotváří snový efekt prostředí. Už nejsou více lidmi, ale stávají se zástupem představ a snů, přebírají barevné odstíny pokojů, hudba zní všude kolem. Prospero si pohrává s barvami a světlem, arabeskou soch, divokou hudbou a tancem a dotváří si svůj snový svět mimo pozemský čas a prostor. Pouze tikající masivní ebenové hodiny jsou náznakem spojení s realitou a konečné drama přichází o půlnoci maskováno za rudou smrt. Reakcí prince na

---

²⁸ William Shakespeare, *The Tempest* (London: J.M. Dent & Sons, 1923) 31.

²⁹ Vanderbilt 383.

přítomnost masky je záchvat hněvu, který znamená konec všem představám. Najednou se vše kolem něj začíná navracet do reality, Prospero se dostává do stavu zoufalství a rozpadu ideálů. Je postaven před realitu a nucen si přiznat, že lidská tvořivost a představivost není schopna překonat život ohrožující síly nepřátelské přírody. Dochází k závěru, že osvobození člověka od temnoty, smrti a omezenosti reality není schopen člověk dosáhnout pouze vlastními silami. Přítomnost rudé smrti jej pronásleduje majestátně skrz sérii sedmi pokojů a symbolicky vítězí nad Prosperem postupně ve všech stádiích pozemského lidského života a poráží jeho ctižádostivou fantazii. Poe zde ještě jednou naposledy klade důraz na barevnou sekvenci výzdoby. Stejně jako Shakespearův Prospero, tak i princ se musí smrti a porážce postavit sám tváří v tvář. Masku smrti, která jej pronásleduje, je jen jeho démon, se kterým se musí utkat. Provádí zjevení až do posledního nejzápadnějšího pokoje, kde přesně o půlnoci podléhá zničení za odbíjení masivních ebenových hodin, které zde po celou dobu imaginárního světa připomínaly realitu. Hranice mezi vnitřním stvořeným světem ideálů a vnější krutou realitou padají.

Modré barvě můžeme v povídce „Maska rudé smrti“ přisoudit dva odlišné významy. Modrý pokoj je symbolem počátku, kdy se všechno jeví upřímné a pravdivé, bez poskvvrny, symbolika „true-blue“³⁰. Zároveň je však modrý pokoj prvním pokojem, kde je zpozorována přítomnost rudé smrti, moru, který ohrožuje celou zemi. Nebezpečí je podtrženo symbolikou modré barvy jako epidemie. Spojování modré barvy s epidemií, morem, je v anglicky psané literatuře častým fenoménem. Autoři Vivian a Wilhelmina Jacobs ve své studii odkazují na několik příkladů, například spisovatele Charlese Sterna. Ten tvrdí, že právě modrá barva je samotným symbolem moru, nejhoršího, co nebesa kdy

---

³⁰ Jacobs 32.

poslaly. „Deep, dismal blue, / Becomes alone the melancholy crew. (It is the) Emblem of plagues, the worst which heaven hath sent.“³¹ Je pochopitelné, proč právě modrá barva symbolizuje cholera. Těsně před smrtí se u tohoto druhu nemoci objevuje cyanóza, při které se kůže a sliznice zbarví do modra jako důsledek nedostatečného sycení krve kyslíkem. Námořníci nazývají cholera „Blue Jack“³².

Rudá barva blížícího se moru naznačuje, že nepůjde o obyčejnou smrt. Rudá barva symbolizuje krev a tento fakt napovídá, že půjde o krvavou smrt plnou utrpení každého, kdo se nakazí tímto závažným nevyлéčitelným morem, jak říká sám Poe ve své povídce: „Dosud žádná morová rána nebyla tak vražedná a tak obludná. Krev byla jejím zhmotněným znakem a pečetí – červen a úděsnost krve.“ (MRS 128) Člověk zasažený touto nemocí pocítil „pronikavé bolesti, pak náhlé mrákoty, pak prudké krvácení z pórů a konec.“ (MRS 128) Umírající byl lehce rozeznán podle šarlatových skvrn na těle a na tváři. Šarlatovou barvou zářily i okenní tabulky v posledním pokoji, v místě, kde smrt přemůže prince a kde on je pohlcen krvavými muky. Navíc se postupující nocí lidé obávají vstupu do posledního nejzápadnějšího pokoje čím dál více, „neboť noci ubývá a krvavým sklem line se světlo čím dál ryšavější“. (MRS 134) Samotná maska přicházející smrti překonává i ty nejhrozivější představy všech přítomných, všem při zpozorování její přítomností tuhne krev v žilách a nezůstává ani kapka pochybností, že se jde o skutečnou hrozbu, že nejde jen o další masku přítomné bujaré společnosti: „Jeho rubáš byl potřísněn krví – a jeho široké čelo, skráně i tváře byly skropeny úděsným šarlatem.“ (MRD 136) Celé její vzezření vyvolává děs, dlouhý pohřební háv, ve kterém je smrt zahalena zcela utvrzuje svým šarlatovým zabarvením o zosobnění hrozby Červené smrti.

---

³¹ Jacobs 44.

³² Jacobs 44.

V povídce „Maska rudé smrti“ jsou zahrnuty všechny barvy, které jsou pro Poea tak charakteristické, a shodují se ve své symbolice s významy, které byly zmíněny už dříve u konkrétních rozborů dříve. Na závěr bych zdůraznila, že způsob, jakým Poe s barvami zachází, není náhodný a viděli jsme v jeho povídkách, že každá barva má u něj svůj význam.

5. Závěr

Barvy hrají v životě a díle spisovatele Edgara Allana Poea důležitou roli. Častý výskyt barevné symboliky potvrzuje citát, který Poe pronesl u příležitosti jedné ze svých kritik a který říká, že žádné slovo nemá být básníkem použito bez konkrétně zamýšleného účelu a efektu na čtenáře. Poe dbá svých pravidel a každá barva má v jeho povídce své nezastupitelné postavení. Obecně bílá a šedá barva jsou pro něj spojeny se stářím a děsem, zlatá je zmíněna ve spojitosti s bohatstvím a černá a červená jsou pro Poea symboly smrti a utrpení. Poe se setkal během svého života se smrtí hned několikrát a pokaždé pro něj znamenala krutou osudovou ránu, protože vždy umírali lidé, kteří v jeho životě zastávali velmi důležité místo. Hoffman dále ve svém díle popisuje utrpení, kterým si Poe musel projít při opakovaných ztrátách:

Poe, who had lost his three great loves-his mother, his foster-mother, his bride-all in the same way, all wasting on their sick-beds, all spitting blood, choking, all pathetically grasping and gasping for breath, while he, the infant son, the boy, the bridesgroom, can but sit beside his beloveds in helpless anguish, watching them sink, sink, sink, and slip away until their pain-wrecked seizures at last are stilled by their last, wakeless sleep.³³

Poeův život byl naplněn ztrátou. Ztratil všechny své životní lásky, svou matku, svou nevlastní matku i svou jedinou manželku. Všechny podlely zákeřné tuberkulóze a všechny viděl umírat, viděl jejich bolest a utrpení, tu krutost pomalu se blížící smrti, která na sebe nechá dlouho v bolesti čekat. Ženy byly důležitou součástí Poeova života, význam, který měly pro Poea, zdůrazňuje jeho současník Charles Baudelaire:

A jeho ženy, zářící a nemocné ženy, umírající podivnými chorobami

---

³³ Hoffman 28.

a hovořící hlasem, který se podobá hudbě, to je opět on; anebo přinejmenším mají svými zvláštními touhami, svým věděním, svou nevyčísitelnou těžkomyslností velmi mnoho z povahy svého tvůrce.³⁴

Co by to bylo za člověka, kterého by to nepoznamenalo, a co by to bylo za spisovatele, který by neodrazil svou bolest a utrpení ve své tvorbě. A nebyl by to Poe, aby nevyužil svého nadání a vše nepopsal ve frázích plných barevné symboliky temnoty a hrůzy, která jej doprovázela.

---

³⁴ Baudelaire 12.

6. Resumé

Edgar Allan Poe belongs to the prominent writers of the history of American literature. He was born in 1809 in Boston, Massachusetts, as a son of David Poe, Jr., and Elizabeth Arnold Hopkins Poe who were both strolling actors. Unfortunately, he lost his family and he was given to a childless couple, Mr. John and Mrs. Frances Valentine Allans. He was actually never adopted by them but Mrs. Allan loved him as her own son. However, he had difficult times with Mr. Allan and the relation between those two got even more hostile after the death of Mrs. Allan. This was the second time Poe lost a beloved person. The scene repeated. Poe was sitting by her side till her final breath, he absorbed all the sufferings she was undergoing and he again experienced the dark moments of a slowly coming death. He reflected these moments of horror in his life into his brilliantly written masterpieces.

After finishing his studies he set down in the house of his grandmother, where he spent the last moments with his brother who died soon after his arrival. Poe fell in love with his young cousin Virginia and they got married. However the marriage itself did not last long due to a serious illness which appeared in the life of Poe for the third time – tuberculosis - and took the last person that he loved. The life of Edgar Allan Poe was filled with sufferings that left impacts on his writing and became the central themes for his tales.

Poe operates with the symbolism of colours in his tales a lot. In the study concerning the frequency of appearance of specific groups of colours in his writings we come to a conclusion that black, red and white belong to his favourite colours, black being the most beloved.

Talking about each of the colours individually, we generally use blue for depicting the character of sea. However, for Poe the sea provides a catastrophic scenario that is filled with terror caused by water. He combines all possible shades of black for describing the destroying power of waves and weather. This tendency can be seen in his tales including “A Descent into the Maelström” and “Ms Found in a Bottle”. The main character in the former is told about unforeseeable destroying effects of the huge waves which can appear in a split second. In his only novel, *The Narrative of Arthur Gordon Pym*, Poe sets the majority of the story on the sea, where seamen sail from one catastrophe to another. Concerning the blue colour we may find a deeper symbolical meaning in the tale *Masque of the Red Death* where blue represents the colour of the first room.

White colour in Poe’s tales is the symbol of fear and terror which is reflected in the faces of characters when they participate in the critical situations of the story. Their expressions are filled with horror. White is also a symbol of experienced old age.

Red is another colour that implies the fatal end of many of the Poe’s characters. Red is generally a symbol of blood and therefore in the *Masque of the Red Death* the red colour symbolizes the bloody sufferings of a person in the last moments before his death. Red spot on the body is a sign of infection with the plague. Red colour appears in many other phrases connected with moon and eyes and represents the slowly approaching final end.

The symbolism of gold colour is present right in the name of the tale of “*The Gold Bug*” which tells a story of an aristocrat William Legrand who lost all his money and who lives in isolation on a deserted island to avoid being an object of derision. He is fond of entomology and during one of his frequent

walks he comes across an unknown kind of a gold bug. Obviously the gold bug is just a hint which leads to a finding of the treasure and in the tale it would represent the symbol of wealth. In the time of ancient Egypt a scarab, a gold bug, was used as a symbol of rebirth and resurrection and in the tale it would imply the restoration of Legrand's previous social status.

The colours with their symbolism are most concentrated in the previously mentioned tale "The Masque of the Red Death". The main hero is prince Prospero, who escapes together with his closest courtiers to an isolated castle, where they hide from the plague that spreads across the whole empire. The prince is a prototype of Poe's *artist-hero*, a man who looks for a supernatural beauty and aims to create his own world better than the one he lives in. Prospero is a man of an eccentric taste and transforms the interiors of the castle into a colourful complex full of joy and entertainment. He resembles the character with an identical name from Shakespeare's *The Tempest*, who was marooned on a savage island where with the help of magic he transforms wildlife into a beautiful colourful nature. Poe puts symbolism in the Prospero's creation. The interior of the castle is divided into seven rooms which are placed in a row in east-west direction. East symbolizes the birth, the beginning; Sun rises in the east and brings a new day. On the other hand West symbolizes the end, the death; in fact Sun goes down in the west and brings the end of the day. It is the same way in the Poe's tale. The death appears for the first time in East and follows Prospero to the final West room.

The colour of each room is corresponding with the colour of furniture and decoration of the room. The closed circle of the seven rooms should symbolize the life cycle. The arrangement of the rooms is following: The first is a blue room symbolizing the birth and it is succeeded by a violet one which

stands for an acceleration of the life connected with growth; the next room is green and represents the development and ambitious youth, it is followed by an orange one which relates to the highly productive age of man when a person is able to fulfil his dreams; the following white room contrasts with the rest as it symbolizes decline and old age and a slow approach of the death which is represented by the last black room. The whole cycle seems as it follows Shakespeare's seven stages of man as mentioned in the play *The Tempest*. In one passage Shakespeare describes seven phases in the life of a man, from a small crying baby to a schoolboy with a bag on his back, then a lover with various poems about lady of his heart, followed by a stage of a soldier in a fight for his country, then a role of corrupt judge who ends as an old man followed by the final stage – the death.

The colour symbolism serves as an important aspect of the work of Edgar Allan Poe. Poe reassures us further in his writings that "In the whole composition there should be no word written, of which the tendency, direct or indirect, is not to the one pre-established design."³⁵ In the analysis we come to a conclusion that the statement is valid in the case of Edgar Allan Poe. Colours have an enormous effect on the atmosphere of his tales and the tragic experience of his life make the scene real therefore the reader can feel the terror present in the tales. And that is the main fact that makes Poe one of the most popular writers of the world.

---

³⁵ Edgar Allan Poe, "Tale-Writing: A Review," *Poe: Essays and Reviews* (New York: Library of America, 1984) 586.

Anotace

Autor: Marie Brabcová

Filozofická fakulta Univerzity Palackého, Katedra anglistiky a amerikanistiky

Název práce: Barevná symbolika v povídkách Edgara Allana Poea

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Matthew Sweney

Počet znaků včetně mezer: 68 570

Počet příloh: 4

Počet použitých pramenů: 15

Cílem práce je provést analýzu symboliky barev v povídkách amerického spisovatele a básníka Edgara Allana Poea s ohledem na jeho život, dobu, ve které tvořil, a obecné souvislosti používání barev v různých kulturách. Závěr této práce má za úkol objasnit roli barev v povídkách Edgara Allana Poea a jejich význam při porovnání s obecnými kontexty.

Klíčová slova: Edgar Allan Poe, barvy, hororové povídky, životní tragédie

The goal is to analyze the symbolism of colours in the tales of American writer and poet Edgar Allan Poe in the light of his life, a period in which he wrote, and the general context of the use of colours in different cultures. The conclusion of this work has the task of clarifying the role of colours in the tales of Edgar Allan Poe, and their importance in comparison with the general contexts.

Key words: Edgar Allan Poe, colours, horror tales, life tragedy

Přílohy

Tabulka 1

	Title	Date of Publication	Estimated length (words)
1.	Metzengerstein	1832	3,300
2.	Duc de l'Omelette	1832	1,200
3.	Bon-Bon	1832	5,500
4.	Ms Found in a Bottle	1833	4,000
5.	The Assignment	1834	4,500
6.	Berenice	1835	3,200
7.	Morella	1835	2,000
8.	King Pest	1835	4,500
9.	Shadow	1835	1,000
10.	The Narrative of Arthur Gordan Pym	1835	67,000
11.	Silence	1839	1,300
12.	Mystification	1837	3,000
13.	Ligeia	1838	3,500
14.	A Predicament	1838	3,500
15.	The Devil in the Belfry	1839	3,000
16.	The Man That Was Used Up	1839	3,700
17.	The Fall of the House of Usher	1839	7,000
18.	William Wilson	1840	8,000
19.	The Business Man	1840	3,300
20.	The Man of the Crowd	1840	3,500
21.	The Murders of the Rue Morgue	1841	13,500
22.	A Descent into the Maelström	1841	2,000
23.	The Island of the Fay	1841	2,000
24.	The Colloquy of Monos and Una	1841	3,500
25.	Eleonora	1842	2,200
26.	The Oval Portrait	1842	1,300
27.	The Mague of the Red Death	1842	2,300
28.	The Landscape Garden	1842	3,500
29.	The Mystery of Marie Roget	1842-43	18,500
30.	The Pit and the Pendulum	1843	6,000
31.	The Tell-Tale Heart	1843	2,000
32.	The Gold Bug	1843	12,000
33.	The Black Cat	1843	3,500
34.	The Elk	1844	2,000
35.	The Spectacles	1844	9,000
36.	A Tale of the Ragged Mountains	1844	4,000
37.	The Balloon Hoax	1844	5,000
38.	The Premature Burial	1844	5,300
39.	The Oblong Box	1844	4,300
40.	The Angel of the Odd	1844	3,500
41.	Thou Art the Man	1844	6,000
42.	The Purloined Letter	1845	7,000
43.	The Thousand and Second Tale of Scherazade	1845	7,000
44.	Some Words With a Mummy	1845	6,000
45.	The Imp of the Perverse	1845	2,300

46.	The systém of Dr. Tarr and Professor Fether	1845	6,600
47.	The Facts in the Case of Mr. Valdemar	1845	3,500
48.	The Sphinx	1846	2,000
49.	The Cask of Amontillado	1846	2,300
50.	The Domain of Arnheim	1847	6,000
51.	Mellonta Tauta	1849	5,500
52.	Hop Frog	1849	3,500
53.	Xing and Paragrab	1849	2,500
54.	Landor's Cottage	1849	4,700

V Tabulce 1 seřadil O. Clough Poeovy díla vzestupně dle data vydání a doplnil jejich výčet o počet slov každé z nich. Následující třetice tabulek (Tab. 2, Tab. 3, Tab. 4) pojednává o konkrétních údajích týkajících se výskytu barev v povídkách Edgara A. Poea. První tabulka udává počet, kolikrát je daná skupina barev použita v konkrétní skupině povídek. Druhá z tabulek vyjadřuje číselný poměr mezi použitou barvou a ostatním slovy v povídce. Třetí tabulka převádí údaje do procentuálního vyjádření.

„Tales of crime and horror“ se řadí k nejcharakterističtějším v tvorbě E. A. Poea. Pro lepší orientaci v dalším rozboru rozdělil autor analýzy povídky ještě dále na dvě skupiny A a B a to na povídky vydané před rokem (142,400 slov) a po roce 1844 (39,800 slov).

Tabulka 2

Number of times each color is used									
Group	Red and Brown	Orange	Yellow	Green	Blue	Violet	Purple	White and Gray	Black
I (Humour)	30	3	13	9	8	0	5	24	36
II (Ratiocination)	7	0	28	5	2	0	1	14	11
III (Landscape)	10	2	4	19	4	0	3	16	20
IV (Tales of Horror)									
A	88	8	40	11	23	3	17	173	154
B	7	0	3	3	0	0	1	21	21
Total for Tales	142	13	88	47	37	3	27	248	242

Tabulka 3

Frequency – i.e., one color used for every so many words									
Group	Red and Brown	Orange	Yellow	Green	Blue	Violet	Purple	White and Gray	Black
I (Humour)	1,700	17,160	4,170	5,690	6,400	0	10,240	2,130	1,420
II (Ratiocination)	8,785	0	2,200	12,750	30,750	0	61,500	4,400	5,600
III (Landscape)	1,820	9,100	4,550	960	4,550	0	6,065	1,140	910
IV (Tales of Horror)				12,94					
A	1620	17,800	3,560	5	6,190	3	8,735	825	925
B	5700	0	13,265	13,265	0	0	39,800	1895	1895
Total for Tales	2,230	24,085	3,558	6,600	8,460	3	11,600	1,222	1,290

Tabulka 4

Percentage of each color in given group									
Group	Red and Brown	Orange	Yellow	Green	Blue	Violet	Purple	White and Gray	Black
I (Humour)	23	2.3	10	7	6.2	0	3.8	18.5	27.7
II (Ratiocination)	10.3	0	41.2	7.4	3	0	1.4	20.6	16.1
III (Landscape)	11.7	2.3	4.7	22.1	4.7	0	3.4	18.6	23.2
IV (Tales of Horror)									
A	16.8	1.5	7.6	2.1	4.2	0.6	3.3	33	29.4
B	12.6	0	5.2	5.2	0	0	1.7	36.8	36.8
Total for Tales	16.4	1.5	10.2	4.2	4.2	0.4		28.6	

Seznam použité literatury

Knihy a eseje

Baudelaire, Charles. *Úvahy o některých současnících*. 1st ed. Praha : Odeon, 1968.

Hoffman, Daniel. *Poe Poe Poe Poe Poe Poe Poe*. New York: Doubleday & Company, 1973.

Jacobs, Vivian a Wilhelmina. „The Color Blue: Its Use as Metaphor and Symbol“. *American Speech* 33. 1 (Feb 1958): 29-46. [JSTOR. Univerzita Palackého, Olomouc, ČR. 23 Mar. 2010 <<http://www.jstor.org/>>]

Link, Albert Samuel. *Pioneers of Southern Literature*. Volume II. : Bibliolife, 2008.

O. Clough, Wilson. “The Use of Color Words by Edgar Allan Poe“. *PMLA* 45. 2 (Jun, 1930): 598- 613. [JSTOR. Univerzita Palackého, Olomouc, ČR. 23 Mar. 2010 <<http://www.jstor.org/>>]

Poe, Edgar Allan. *Dobrodružství A.G. Pyma*. 1st ed. Brno : Tribun, 2007.

Poe, Edgar Allan. *Jáma a kyvadlo a jiné povídky*. Trans. J. Schwarz. 1st ed. Praha: Levné Knihy KMa, 2002.

Poe, Edgar Allan. “Tale-Writing: A Review“. *Poe: Essays and Reviews*. Ed. G. R. Thompson. New York: Library of America, 1984.

Poe, Edgar Allan, *Complete Tales and Poems*, Ljubljana: Mladinska Knjiga, 1966.

Shakespeare, William. *Jak se vám líbí*. Trans. Martin Hilský. 2nd ed. Brno: Atlantis, 2007.

Shakespeare, William. *The Tempest*. Ed. Richard Wilson. London: J.M. Dent& Sons, 1923.

Vanderbuilt, Kermit. "Art and Nature in „The Masque of the Red Death“". *Nineteenth-Century Fiction* 22. 4 (1968): 379- 389. [JSTOR. Univerzita Palackého, Olomouc, ČR. 23 Mar. 2010 <<http://www.jstor.org/>>]

Internetové zdroje

Egypt: „The Mythology, „Color“, 2 Apr. 2010
<<http://www.egyptianmyths.net/>>

Pigments through the Ages, „Symbolism of the colour red in the antiquity“, 2 Apr. 2010 <<http://www.webexhibits.org/> >

„Scarab beetle“, Encyclopedia.com, 28 Feb. 2010
<<http://www.encyclopedia.com/> >